

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ

Благоевград 2700, ул. „Иван Михайлов“

Тел.: 0889/007334

E-mail: deopo@swu.bg

ОДОБРИЛ:

Директор: Доц. д-р Зарина Маркова

ПРОГРАМА

за писмен изпит на учители със специалност **„Методика на обучението по**
технологии и предприемачество“

за придобиване на IV професионално-квалификационна степен

Съставил: доц. д-р Д. Митова

ТЕМИ

1. Процес на обучение по Технологии и предприемачество в общото средно образование. Планиране и управление на учебния процес. Връзка между целите и очакваните резултати от обучението. Функции и педагогическа компетентност на учителя.
2. Дидактични условия за повишаване на ефективността на технологичното обучение – целеполагане, мотивация, формиране на интереси, вътрешен и външен трансфер. Ефективност на дидактичната връзка “преподаване – учене”.
3. Специфични учебни методи и похвати в обучението по Технологии и предприемачество. Сравнителен анализ на класически дидактически решения и съвременни, иновационни образователни стратегии и подходи в процеса на обучение по технологии и предприемачество. Демонстриране на собствен педагогически опит за използване на класически и съвременни учебни методи по избрана тема.
4. Стратегии за активно учене. Продуктивни технологии за организация на учебния процес в обучението по Технологии и предприемачество (интерактивни методи на обучение/активно учене и иновативни методи за работа в дигитална среда). Добри практики.
5. Проблемно ориентирано обучение по технологии и предприемачество. Методика на решаване на учебно-познавателни и практически задачи (проблемни ситуации, казуси и др.). Разработване на фрагмент от урок за развиване на умения за решаване на специфични за предмета учебни задачи.
6. Проектно базирано обучение по технологии и предприемачество. Етапи на учебния проект. Тематична ориентация. Примери от учебната практика.
7. Методика на развиване на изследователски умения в обучението по технологии и предприемачество. Приложение на изследователския подход в обучението (формулиране на хипотези, доказване, аргументиране, анализиране, обосновка на твърдения, изводи и др.).
8. Интеграцията в технологичното обучение. Специфика и форми на интеграция. Представяне на дидактически варианти за приложение на интердисциплинарния подход в обучението по Технологии и предприемачество. (СТЕМ, СТЕИ)
9. Овладяване на дигитална компетентност в обучението по технологии и предприемачество. Използване на мултимедийни средства, електронни

образователни ресурси, облачни технологии и др. Представяне на предварително разработена компютърна презентация на фрагмент от урок, с използване на дигитални технологии (по избор).

10. Съвременни подходи, методи и средства за контрол и оценка на постиженията на обучаемите по технологии и предприемачество. Изисквания за конструиране на дидактически тест. Разработване на дидактически варианти (тестове, работни листове и др.) за оценка на постиженията на учениците по дадена тема.
11. Организация на групова/екипна учебна дейност в обучението по Технологии и предприемачество (ръководство, технологии за работа в екипи/групи, отчитане на резултати и ефективност).
12. Стимулиране на творческата активност на учениците в обучението по Технологии и предприемачество (методи и техники за стимулиране на критическото и творческото мислене на учениците, закономерности в работа с надарени ученици).
13. Организация на групова/екипна учебна дейност в обучението по Технологии и предприемачество (ръководство, технологии за работа в екипи/групи, отчитане на резултати и ефективност).
14. Съвременни подходи в обучението по Технологии и предприемачество за формиране на ключови компетентности у обучаемите. Разработване на фрагмент от урок за развиване на ключови компетентности.

ЛИТЕРАТУРА

1. Божков, Н. Дидактика на трудово- политехническото обучение. Том I, Благоевград, ВПИ, 1988.
2. Витанов, Л. (2022). Обучението по технологии и предприемачество. София: УИ „Св. Кл. Охридски“. ISBN 978-954-07-5426-0, (монографичен труд), COBISS.BG-ID – 54001416, 324 стр.
3. Витанов, Л. (2022). STEM обучение по технологии и предприемачество. София: Просвета, ISBN 978–954–01–4229–6, 140 стр.
4. Георгиева, В. Обучението по техника и технологии от 6 до 16: Теория и методика / Ваня Спасова Георгиева. – Благоевград: Унив. Издателство „ЮЗУ Н.Рилски“, 2004.
5. Гюрова, В. Портфолиото на преподавателя. София: Агенция “Европрес”, 2008.
6. Гюрова, В., Ваня Божилова Магията на екипната работа София: Агенция Европрес, 2006 –377с.
7. Димитрова Н. Педагогика на технологичната подготовка, Шумен. Фабер, 2009
8. Димитрова Н. Технологично обучение и функционална грамотност. УИ “Епископ Константин Преславски” ISBN 978-954-577-957-2 - e-book
9. Закон за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ. бр.79 от 13.10.2015 г.) (акт. 03.04.2024 г.)
10. Иванова М., „Методика на обучение по технологии и предприемачество за начален етап на ОУ”, ПУ, ПИ- 5 преработено издание-2016, ISBN978-619-202-112-2
11. Иванов, Г. Трудовите умения на малкия ученик. Изд. ТрУ Стара Загора, 2008.
12. Иванов, Г., Педагогическото взаимодействие в технологичното обучение. ИК „Кота“, Стара Загора, 2009.
13. Зонева, Л. Фактори стимулиращи интегрирането на информационни и комуникационни технологии в обучението по технологии и предприемачество. Образование и изкуства: традиции и перспективи София: УИ "Св. Климент Охридски", 2020 (с. 609-615).
14. Зонева, Л. Модели за планиране на обучение по технологии и предприемачество с интегрирани информационни и комуникационни технологии. (сборник доклади), Велико Търново: Издателски комплекс на НВУ „Васил Левски“, 2023.

15. Колев, Л., М. Кавданска, Л. Зонева, Основи на техниката и технологиите /практикум/, Благоевград, 2001.
16. Митова, Диана. Проектно ориентирано технологично обучение: теория и методика. Благоевград: УН „Неофит Рилски“, 2011, с. 170, ISBN 978-954-680-755-7
17. Митова, Д. Дигитална трансформация на образователното пространство в обучението по технологии и предприемачество: предизвикателства и перспективи. (сборник доклади). Академично издателство Русенски университет Русе. 2024–83 с.) ISSN 3033-0629 <https://www.conf-dte.bg/proceeding-papers.html>
18. МОН. (2020). Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).
19. Плачков, С. Уменията в обучението по техника и технологии. Благоевград, ЮЗУ, 1997.
20. Тошева, Е. (2021). Облачни технологии в образованието. Учебник. Университетско издателство ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград. ISBN 978-954-00-0282-8
21. Тошева, Е., (2018). Електронно портфолио за кариерно развитие. Методическо ръководство, Академично издателство на Русенски университет „Ангел Кънчев“, ISBN: 978-619-207-160-8.
22. Учебни програми по Технологии и предприемачество, <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/uchebni-planove-i-programi-2/>
23. Цанев, Н. (2022). Технологичното обучение в полето на конструктивизма. София: Образование 5.0, ISBN 978-619-7683-02-8, 199 с.
24. Цанев, Н. (2019). Дидактични основи на технологичното обучение в началното училище. София: Веда Словена-ЖГ, ISBN 978-954-884-655-4, 180 с.

Обяснителни бележки

Целта на процедурата за придобиване на IV професионално-квалификационна степен е учителят да изяви професионалните си знания и умения за интерпретация на актуална научна проблематика от учебното съдържание по Технологии и предприемачество в общото средно образование.

Условия за провеждане на изпита за IV ПКС:

Първата част от изпита включва разработването на един въпрос от Програмата по Методика на обучението по технологии и предприемачество, изтеглени на лотариев принцип. Теоретичната разработка на въпроса трябва да съдържа:

- Пълно и систематизирано представяне на теоретичния базис по темата;
- Методическа конкретизация с примери от педагогическата практика;
- Описание на основни дейности, технологии и възможности на средата за реализирането им.

Втора част:

Кандидатът представя пред комисията предварително подготвена теоретична разработка или презентация по избрана тема от учебното съдържание по технологии и предприемачество. Тя може да съдържа методическа разработка на урок (фрагмент от урок), иновативна образователна технология или кратко описание на добра практика, базирана на личен опит.

Времетраене на изпита:

Продължителността на изпита (първа и втора част) е 2 астрономически часа.

Оценяване:

Двете части на изпита се проверяват от тричленна комисия. Оценките се оформят с точност до 0,50 като средноаритметична стойност от оценките на членовете на комисията.

За присъждане на IV ПКС е необходима минимална оценка „Много добър” 4,50.

Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.